

ΟΜΑΔΙΚΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Συμμετέχοντες στο Πρόγραμμα : Φυσικά Πρόσωπα με Εισόδημα από Μισθωτές Υπηρεσίες *Αρθ. 12 παρ. 1 Ν.4172/2013 (ΚΦΕ)*

Για σκοπούς του ΚΦΕ, εργασιακή σχέση υφίσταται όταν ένα φυσικό πρόσωπο παρέχει υπηρεσίες:

- ▶ στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας, σύμφωνα με το εργατικό δίκαιο,
- ▶ βάσει σύμβασης, προφορικής ή έγγραφης, με την οποία το φυσικό πρόσωπο αποκτά σχέση εξαρτημένης εργασίας με άλλο πρόσωπο, το οποίο έχει το δικαίωμα να ορίζει και να ελέγχει τον τρόπο, το χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των υπηρεσιών, οι οποίες ρυθμίζονται από τη νομοθεσία περί μισθολογίου και ειδικών μισθολογίων των υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου,
- ▶ ως διευθυντής ή μέλος του ΔΣ εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας,
- ▶ ως δικηγόρος έναντι πάγιας αντιμισθίας για την παροχή νομικών υπηρεσιών,
- ▶ βάσει έγγραφων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ή συμβάσεων έργου, με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες τα οποία δεν υπερβαίνουν τα τρία (3) ή, εφόσον υπερβαίνουν τον αριθμό αυτόν, ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ακαθάριστου εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα προέρχεται από ένα (1) από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που λαμβάνουν τις εν λόγω υπηρεσίες και εφόσον δεν έχει την εμπορική ιδιότητα, ούτε διατηρεί επαγγελματική εγκατάσταση που είναι διαφορετική από την κατοικία του.
- ▶ Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος αποκτά εισόδημα από μισθωτή εργασία, σύμφωνα με μία από τις περιπτώσεις α' έως ε' του παρόντος άρθρου.

Προσοχή

- ▶ Οι αμοιβές μελών και διαχειριστών Ε.Π.Ε, καθώς και οι αμοιβές εκπροσώπων Ο.Ε και Ε.Ε, για τις υπηρεσίες που παρέχουν με βάση την ιδιότητα τους αυτή προς τις υπόψη εταιρείες, εξομοιώνονται με τις αμοιβές διευθυντών ή μελών ΔΣ εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας (**Υπουργείο Οικονομικών ΔΕΑΦΑ 1064780 ΕΞ 11.05.2015**).
- ▶ Οι αμοιβές μελών ΔΣ και μελών/ διαχειριστών Ε.Π.Ε, οι οποίες λαμβάνονται από τα καθαρά κέρδη των εταιρειών, δεν αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία, αλλά φορολογούνται ως μέρισμα.

Ως ακαθάριστα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις θεωρούνται τα εξής:

- ▶ ημερομίσθιο, μισθός, επίδομα αδειας, επίδομα ασθενείας, επίδομα εορτών, αποζημίωση μη ληφθείσας άδειας, αμοιβές, προμήθειες, επιμίσθια και φιλοδωρήματα,
- ▶ επιδόματα περιλαμβανομένων του επιδόματος κόστους διαβίωσης, του επιδόματος ενοικίου, της αποζημίωσης εξόδων φιλοξενίας ή ταξιδιού,
- ▶ αποζημίωση εξόδων στα οποία έχει υποβληθεί ο εργαζόμενος ή συγγενικό πρόσωπο του εργαζομένου,
- ▶ το ασφάλισμα που καταβάλλεται εφάπαξ ή με τη μορφή περιοδικής παροχής στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων,
- ▶ συντάξεις που χορηγούνται από κύριο και επικουρικό φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης, καθώς και από επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο,
- ▶ κάθε άλλη παροχή που εισπράττεται έναντι υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΕΙΣΟΣΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (Ν.4172/2013, Άρθρο 14 παρ. 1)

- ▶ τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων και
- ▶ τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργοδότη για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του υπαλληλικού του προσωπικού ή για την κάλυψη του κινδύνου ζωής ή ανικανότητάς του στο πλαίσιο ασφαλιστηρίου συμβολαίου, μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ ετησίως ανά εργαζόμενο. (προσοχή το αφορολόγητο των 1.500 € δεν ισχύει για ασφάλιστρα προστατευόμενων μελών).

Προσοχή εάν η παροχή σε είδος φορολογείται και δεν αναγράφεται στις βεβαιώσεις των εργαζομένων ως μισθός επιβάλλονται πρόστιμα τόσο στον εργοδότη όσο και στον εργαζόμενο.

Εισφορές Προγράμματος

Εργοδότη: Οι εισφορές που καταβάλει ο εργοδότης για λογαριασμό των εργαζομένων εκπίπτει ως επιχειρηματική δαπάνη κατά 100% χωρίς περιορισμό.

Εργαζόμενου: Οι εθελοντικές εισφορές των εργαζομένων εξαιρούνται από το εισόδημα τους κατά 100% και κατ' επέκταση και από τον Φόρο Εισοδήματος μισθωτών υπηρεσιών.

▶ Οι παροχές που λαμβάνουν οι εργαζόμενοι από τα Ομαδικά Συνταξιοδοτικά προγράμματα, θεωρούνται εισόδημα και φορολογούνται αυτοτελώς, ανάλογα με το ύψος αλλά και τη χρονική στιγμή που λαμβάνουν την παροχή (**Ν. 4172/2013**).

▶ Σε περίπτωση Απώλειας Ζωής του ασφαλισμένου, το ασφάλισμα που λαμβάνει ο δικαιούχος, φορολογείται με τον εκάστοτε ισχύοντα φόρο κληρονομιάς.

Ειδική κλίμακα αυτοτελούς φορολόγησης στα ποσά που καταβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα στα πλαίσια ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων:

Χρόνος Καταβολής	Περιοδικά Καταβαλλόμενη Παροχή	Εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή <40.000 €	Εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή > 40.000 €
Τέλος Συμβατικού Χρόνου	15%	10%	20%
Πρόωρη εξαγορά	22,5%	15%	30%

Οι ίδιοι αυξημένοι συντελεστές εφαρμόζονται και σε περίπτωση πρόωρης εξαγοράς που καταβάλλεται με δόσεις

▶ Δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά κάθε καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ο έτος της ηλικίας του, καθώς και κάθε καταβολή που γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζομένου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζομένου ή πτώχευσης του εργοδότη. Η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος αποδεικνύεται με έγγραφο ή βεβαίωση του οικείου ασφαλιστικού φορέα. Δεν θεωρείται επίσης πρόωρη εξαγορά καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος συνταξιοδοτήθηκε πρόωρα λόγω ασθένειας, αναπηρίας ή ανικανότητας, καθώς επίσης και καταβολή που πραγματοποιείται σε εργαζόμενο εξαιτίας καταγγελίας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου για λόγους αδυναμίας πληρωμής από τον εργοδότη των ασφαλιστρών και ρευστοποίηση του υπάρχοντος λογαριασμού. **ΠΟΛ. 1085/20-3-2014**

- ▶ φόρος που προκύπτει παρακρατείτε κατά την πληρωμή από την ασφαλιστική εταιρία η οποία φέρει ίδια αυτοτελή υποχρέωση για ορθή παρακράτηση.
- ▶ Συσσωρευμένα κεφάλαια που αντιστοιχούν σε καταβαλλόμενα έως 31 Δεκεμβρίου 2013 ασφάλιστρα του εργαζομένου εξαιρούνται από την παραπάνω φορολόγηση.
- ▶ Στην περίπτωση ομαδικών συνταξιοδοτικών ασφαλιστηρίων συμβολαίων, με διάρκεια άνω των 15 ετών, έστω κι αν οι δικαιούχοι δεν συνταξιοδοτούνται στην λήξη τους, η καταβολή του ασφαλισματος δεν θεωρείται πρόωρη εξαγορά και συνεπώς οι φορολογικοί συντελεστές εφαρμόζονται χωρίς την προσαύξηση του πενήντα τοις εκατό (50%) (**ΔΕΑΦ 1160724 ΕΞ 2016**).
- ▶ Στην περίπτωση που έχουμε είσπραξη από το δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς οι ανωτέρω αυξημένοι κατά 50% συντελεστές εξακολουθούν να εφαρμόζονται ακόμα και στην περίπτωση που μεταγενέστερα ο δικαιούχος θεμελίωσε συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή υπερέβη το 60ο έτος της ηλικίας του. (ΠΟΛ. 1085/20-3-2014).

Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης: Οφείλεται, ωστόσο, ειδική εισφορά αλληλεγγύης κατά την εκκαθάριση του φόρου. Σημειώνεται δε ότι τα ποσά που καταβάλλουν οι ασφαλιστικές εταιρείες στους δικαιούχους εμφανίζονται προσυμπληρωμένα στις ατομικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματός τους.

Υπέρ Αποδόσεις: Στο συνολικό ποσό του ασφαλισματος που φορολογείται αυτοτελώς με τους ειδικούς συντελεστές του άρθρου 15 παρ. 4 του ΚΦΕ **δεν** περιλαμβάνονται τυχόν αποδόσεις ή υπεραποδόσεις καθόσον οι τελευταίες φορολογούνται με συντελεστή 5% και με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για τα εισοδήματα αυτά.

Πρόωρη Εξαγορά και κατόπιν συνταξιοδότηση: Στην περίπτωση που έχουμε είσπραξη από το δικαιούχο ποσού πρόωρης εξαγοράς οι ανωτέρω αυξημένοι κατά 50% συντελεστές εξακολουθούν να εφαρμόζονται ακόμα και στην περίπτωση που μεταγενέστερα ο δικαιούχος θεμελίωσε συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή υπερέβη το 60^ο έτος της ηλικίας του. (**ΠΟΛ. 1085/20-3-2014**).

Προσοχή: Όταν ασφαλιστική εταιρεία καταβάλλει σε δικαιούχο ποσά που προέρχονται από διαφορετικά ομαδικά ασφαλιστήρια συνταξιοδοτικά συμβόλαια που όμως έχουν συναφθεί με την ασφαλιστική εταιρεία από τον ίδιο εργοδότη, τότε οι παροχές αυτές θα συναθροίζονται προκειμένου να υπολογιστεί ο συντελεστής φορολόγησης.

Ανώτατο όριο Αποδεκτών Ετησίων Εισφορών Εργοδότη – Εργαζομένου

N. 4607/2019 (ΦΕΚ Α 65 - 24.04.2019)

Η κείμενη νομοθεσία Ν. 4172 / 2013 (Άρθρα 14 & 15) δεν αποσαφηνίζει θέμα περιορισμών σε επίπεδο καταβαλλόμενων εισφορών.

Στο άρθρο 38 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013) υφίσταται η διάταξη «κατά της κατάχρησης των δυνατοτήτων και ευχερειών διαμόρφωσης των εννόμων σχέσεων που παρέχει η νομοθεσία», η οποία προβλέπει: «ότι κατά τον προσδιορισμό του φόρου οι φορολογικές αρχές έχουν δικαίωμα να μην λαμβάνουν υπόψη κάθε διαμόρφωση εννόμων σχέσεων που γίνεται τεχνηέντως (τεχνητή μεθόδευση) με σκοπό την αποφυγή της φορολόγησης».

Το άρθρο 38 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 38

Γενικός κανόνας απαγόρευσης καταχρήσεων

1. Κατά τον προσδιορισμό του φόρου, η Φορολογική Διοίκηση δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οι οποίες, έχοντας συσταθεί με κύριο σκοπό ή με έναν από τους κύριους σκοπούς την απόκτηση φορολογικού πλεονεκτήματος που ματαιώνει το αντικείμενο ή τον σκοπό των εφαρμοστέων φορολογικών διατάξεων, δεν είναι γνήσιες, συνεκτιμωμένων όλων των σχετικών στοιχείων και περιστάσεων.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ως «διευθέτηση» νοείται κάθε συναλλαγή, δράση, πράξη, συμφωνία, επιχορήγηση, συνεννόηση, υπόσχεση, δέσμευση ή γεγονός. Μια διευθέτηση μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από ένα στάδια ή μέρη.
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων είναι μη γνήσια στον βαθμό που δεν τίθεται σε εφαρμογή για βάσιμους εμπορικούς λόγους που απηχούν την οικονομική πραγματικότητα. Για τον καθορισμό του γνήσιου ή μη χαρακτήρα μιας διευθέτησης ή σειράς διευθετήσεων, η Φορολογική Διοίκηση εξετάζει αν αυτές αφορούν μία ή περισσότερες από τις εξής, ενδεικτικές απარიθμούμενες, καταστάσεις:
 - α) ο νομικός χαρακτηρισμός των μεμονωμένων σταδίων από τα οποία αποτελείται μια διευθέτηση είναι ασυμβίβαστος με τη νομική υπόσταση της διευθέτησης στο σύνολό της,
 - β) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων εφαρμόζεται κατά τρόπο που δεν συνάδει με μια συνήθη επιχειρηματική συμπεριφορά,
 - γ) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων περιλαμβάνει στοιχεία που έχουν ως αποτέλεσμα την αλληλοαντιστάθμιση ή την αλληλοακύρωσή τους,
 - δ) η σύναψη συναλλαγών είναι κυκλικού χαρακτήρα,
 - ε) η διευθέτηση ή σειρά διευθετήσεων οδηγεί σε σημαντικό φορολογικό πλεονέκτημα αλλά αυτό δεν αντανακλάται στους επιχειρηματικούς κινδύνους, τους οποίους αναλαμβάνει ο φορολογούμενος, ή στις ταμειακές ροές του,
 - στ) το αναμενόμενο περιθώριο κέρδους πριν από τον φόρο είναι σημαντικό σε σύγκριση με το ύψος του αναμενόμενου φορολογικού πλεονεκτήματος.

Συνεπώς, με τις νέες διατάξεις εισάγεται για πρώτη φορά η έννοια του "κύριου σκοπού" μιας διευθέτησης ως προς το κατά πόσο θα θεωρηθεί ως μη γνήσια και επακόλουθα θα απορριφθεί από τις φορολογικές αρχές. Ο υπολογισμός του φόρου μιας τέτοιας μη γνήσιας διευθέτησης γίνεται βάσει των εφαρμοστέων διατάξεων σε περίπτωση που απουσίαζε τέτοια διευθέτηση.

Προκειμένου η Φορολογική Αρχή να καταλήξει αν μία διευθέτηση είναι ή όχι γνήσια εξετάζει διάφορα στοιχεία, μεταξύ των οποίων αν αυτή εφαρμόζεται κατά τρόπο που δεν συνάδει με μία συνήθη επιχειρηματική συμπεριφορά, οδηγεί σε σημαντικό φορολογικό πλεονέκτημα αλλά αυτό δεν αντανακλάται στους επιχειρηματικούς κινδύνους που αναλαμβάνει ο φορολογούμενος ή στις ταμειακές ροές τους κλπ.

Η Φορολογική Αρχή επιφορτίζεται με το βάρος απόδειξης περί μη γνήσιας διευθέτησης και για αυτό τον σκοπό θα πρέπει να γίνεται συνολική ανάλυση και αξιολόγηση της διευθέτησης.